

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра
менеджменту

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 20 «Місцеве самоврядування»

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: «Регіональне управління»

(назва освітньої програми)

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

(найменування спеціальності)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри

менеджменту

(найменування кафедри)

Протокол № 11 від 22 ЧЕРВНЯ 2021 р.

м. Запоріжжя 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>ОК 16 «Місцеве самоврядування» Нормативна дисципліна Цикл професійної підготовки</i>
Рівень вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Викладач	<i>Буканов Г. М., д.держ.упр, доц., професор кафедри менеджменту</i>
Контактна інформація викладача	<i>(061) 7698254 кафедра менеджменту + 38(096)3361744; e-mail: vip.gregorov@ukr.net</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>згідно до розкладу занять: https://zr.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-19 дистанційне навчання - https://moodle.zr.edu.ua/</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин – загальний обсяг 150 годин кредитів – 5 кредити ЕКТС розподіл годин: 22 лекцій 10 практичних 118 самостійна робота вид контролю – екзамен</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<i>Пререквізити та постреквізити дисципліни «Місцеве самоврядування» наведено у структурно-логічній схемі.</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>«Місцеве самоврядування» передбачає першочергове вивчення теоретичних основ: принципів, методів і прийомів якісного та кількісного обґрунтування планових показників розвитку регіону. У зв'язку з цим здобувачі вищої освіти вивчають систему планування в Україні, засоби и методи обґрунтування планових рішень, методологію стратегічного планування, соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування, моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану, прогнозування та планування на регіональному рівні, інформаційну базу та організацію планової роботи з розвитку регіону. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати</p> <p>загальні компетентності:</p> <p>ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК6. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>фахові компетентності:</p>	

- СК1.** Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
- СК2.** Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.
- СК4.** Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.
- СК5.** Здатність використовувати систему електронного документообігу.
- СК6.** Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.
- СК7.** Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
- СК8.** Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.
- СК9.** Здатність впроваджувати інноваційні технології.
- СК11.** Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.
- Очікувані програмні результати навчання:**
- ПРН5.** Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
- ПРН8.** Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.
- ПРН11.** Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
- ПРН12.** Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.
- ПРН16.** Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Місьцеве самоврядування в Україні» є формування у студентів цілісного бачення процесів становлення, розвитку та організації місцевого самоврядування в Україні.

5. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни є набуття вмінь і знань про основні ознаки та принципи місцевого самоврядування; щодо конституційно-правових засад місцевого самоврядування в Україні; формування вмінь та навичок практичного аналізу законодавчих актів у сфері місцевого самоврядування; ознайомлення слухачів з перспективами розвитку законодавства, що регулює здійснення місцевого самоврядування в Україні у контексті фундаментальних засад демократичного врядування.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні засади місцевого самоврядування.

Тема 1. Історичні та теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.

Аналізується місцеве самоврядування в античних державах українського Причорномор'я. Розглядається виникнення і поширення територіальних сусідських громад у східних слов'ян у VIII-IX ст. Характеризуються формування системи місцевого самоврядування у незалежній Україні.

Тема 2. Форми участі населення у здійсненні місцевого самоврядування в Україні.

Розглядаються основні об'єктивні передумови виникнення місцевого самоврядування як форми народовладдя. Визначається специфіка місцевого самоврядування в контексті публічної влади. Характеризуються методологічні засади територіальної основи та концепції місцевого самоврядування..

Тема лекційного заняття 3. Теорії місцевого самоврядування.

Характеризується поняття місцевого самоврядування: сучасні вітчизняні та світові підходи. Теорія «вільних громад». Теорії місцевого самоврядування О. фон Гірке і В. Шеффнер. Державницька теорія. Визначаються основні ознаки та принципи місцевого

самоврядування. Аналізується відображення теоретичних засад місцевого самоврядування у чинному законодавстві України.

Тема лекційного заняття 4. Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України.

Правова природа міжнародних стандартів місцевого самоврядування. Вивчаються основи законодавства у сфері місцевого самоврядування. Всесвітня декларація місцевого самоврядування. Аналізується зміст статей Конституції України, пов'язаних із місцевим самоврядуванням. Європейська типова конвенція про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними громадами або органами влади.

Змістовний модуль 2. Порядок формування і організація роботи органів місцевого самоврядування.

Тема лекційного заняття 5. Порядок формування і організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Європейські стандарти місцевого самоврядування. Міжнародні стандарти — норми міжнародного права. Всесвітня декларація місцевого самоврядування. Приєднання України до Європейської конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва.

Тема лекційного заняття 6. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Порядок формування рад. Сесії сільської, селищної, міської рад. Протоколи сесій сільської, селищної, міської рад. Організація роботи постійної комісії ради. Тимчасові контрольні комісії рад. Секретар сільської, селищної, міської рад.

Тема лекційного заняття 7. Гарантії участі громадян України у здійсненні місцевого самоврядування та юридична відповідальність за порушення законодавства про місцеве самоврядування.

Територіальні громади, органи та посадові особи місцевого самоврядування. Органи та посадові особи місцевого самоврядування. Місцеві державні адміністрації. Акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної в місті ради

Тема лекційного заняття 8. Місцеве самоврядування у контексті світового досвіду.

Місцеве самоврядування в Західній Європі. Громади, як основні одиниці місцевого самоврядування у Німеччині. Конституція Іспанії. Повноваження й функції ради провінції. Конституція Франції 1958 року. Муніципальні зони Великої Британії.

Тема лекційного заняття 9. Місцеве самоврядування як принципи функціонування демократичного суспільства. Європейська хартія місцевого самоврядування.

Визначаються принципи функціонування демократичного суспільства. Аналізується історія розробки, підписання Хартії в Європі. Визначаються основні напрямки імплементації ЄХМС Україною.

Тема лекційного заняття 10. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.

Здійснення корпоративних прав органами місцевого самоврядування. Матеріальна та фінансова основа місцевого самоврядування - рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад. Місцеві бюджети. Кошти, матеріально-технічні та інші ресурси.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні та	Лекція	2

	теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.		
1.	Тема 1. Історичні та теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.	Практичне заняття	2
2	Тема 2. Форми участі населення у здійсненні місцевого самоврядування в Україні.	Лекція	4
2	Тема 2. Форми участі населення у здійсненні місцевого самоврядування в Україні.	Практичне заняття	2
3	Тема 3. Теорії місцевого самоврядування.	Лекція	2
4	Тема 4. Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України.	Лекція	2
4	Тема 4. Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України.	Практичне заняття	2
	Рубіжний контроль 1		
5	Тема 5. Порядок формування і організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування.	Лекція	2
5	Тема 5. Порядок формування і організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування.	Практичне заняття	2
6	Тема 6. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування..	Лекція	4
6	Тема 6. Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.	Практичне заняття	2
7	Тема 7. Гарантії участі громадян України у здійсненні місцевого самоврядування та юридична відповідальність за порушення законодавства про місцеве самоврядування.	Лекція	4
8	Тема 8. Місцеве самоврядування у контексті світового досвіду.	Лекція	4

8	Тема 8. Місцеве самоврядування у контексті світового досвіду.	Практичне заняття	2
9	Тема 9. Місцеве самоврядування як принципи функціонування демократичного суспільства. Європейська хартія місцевого самоврядування.	Лекція	4
10	Тема 10. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.	Лекція	2
10	Тема 10. Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.	Практичне заняття	2

Рубіжний (модульний) контроль 2

Підсумковий контроль (екзамен)

8. Самостійна робота

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти. Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СР є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять та виконання домашніх завдань;
- систематизація вивченого матеріалу курсу перед написанням модульних контрольних робіт та підготовка до різних форм поточного контролю.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заоч.
1.	Історичні та теоретичні джерела становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні.	10	13
2.	Форми участі населення у здійсненні місцевого самоврядування в Україні.	10	13
3.	Теорії місцевого самоврядування.	10	13
4.	Міжнародні стандарти у системі місцевого самоврядування України	10	15
5.	Порядок формування і організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування.	18	13
6	Повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування.		13
7	Гарантії участі громадян України у здійсненні місцевого самоврядування та юридична відповідальність за порушення законодавства про місцеве самоврядування.	20	13
8	Місцеве самоврядування у контексті світового досвіду.	10	15
9	Місцеве самоврядування як принципи функціонування	20	

	демократичного суспільства. Європейська хартія місцевого самоврядування.		13
10	Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.	10	15
	Разом	118	136

Консультативна допомога здобувачам вищої освіти надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і здобувача вищої освіти за графіком консультацій (<https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-22>) - один раз на тиждень або за попередньою домовленістю;
- листування за допомогою електронної пошти *vip.gregorov@ukr.net* (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber, Telegram (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Місьцеве самоврядування» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання.

Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Місьцеве самоврядування» поділяється на 2 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми, опрацювання тощо; два рубіжних контролю; екзамен.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання використовуються наступні засоби оцінювання:

- поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне вивчення.

Взаємний зв'язок конкретних засобів і критеріїв оцінювання викладено у робочій програмі курсу.

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Місьцеве самоврядування». За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не виконав, або не зміг захистити контрольну роботу, або не згоден з оцінкою, він складає екзамен з дисципліни. Екзаменаційні питання до екзамену здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>. До екзаменаційної відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

10. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти на заняттях). В умовах впровадження он-лайн-освіти за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень (за графіком консультацій) виходити на онлайн-консультацію.

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання

Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».